

ת"פ 404/12/16 - מדינת ישראל נגד נדיר אבו זעים

בית המשפט המחוזי בחיפה
ת"פ 404-12-16 ישראל נ' אבו זעים
לפני כבוד השופט אמיר טובי
המבקשת
נגד
המשיב
מדינת ישראל
נדיר אבו זעים

גזר דין משלים אגב הפקעת צו מבחן

1. בפני בקשת שירות המבחן למבוגרים לקיים דיון בעניינו של המשיב, להפקיע את צו המבחן שניתן לגביו ולהטיל עליו ענישה חלופית.
2. המשיב הורשע, לאחר שהודה במסגרת הסדר טיעון, בביצוע שוד בנסיבות מחמירות, עבירה לפי סעיף 402(ב) + סעיף 29 לחוק העונשין, התשל"ז - 1977.
3. עובדות כתב האישום נסקרו בהרחבה בגזר הדין וכן בהחלטת מיום 22.12.2019 ואיני רואה צורך לגולל אותן שוב בפירוט. אציין בקצרה כי ביום 17.11.2016 סמוך לאחר חצות, הבחין המשיב במתלון באחד מרחובות העיר חדרה והלך אחריו, יחד עם אחרים, במטרה לשדוד ממנו טלפון סלולרי אותו נשא בידו. אחד האחרים שבחבורה היכה את המתלון על צווארו באמצעות שרשרות ברזל ואילו המשיב סטר למתלון, הפילו ארצה ונטל ממנו את הטלפון וברח מהמקום. בהמשך, מכר המשיב את המכשיר תמורת 1,400 ש"ח.
4. בעקבות הרשעתו, ובטרם נשמעו טיעוני הצדדים לעונש, הופנה המשיב לשירות המבחן לצורך עריכת תסקיר בענינו. בתסקיר מיום 3.7.2017 ביקש שירות המבחן לדחות בשלושה חודשים מתן המלצתו הסופית, וזאת על מנת לשלב את המשיב בהליך טיפולי. נעתרתי לבקשה זו ובהמשך הוגש תסקיר נוסף מיום 4.1.2018 בגדרו המליץ שירות המבחן להטיל על המשיב צו מבחן למשך שנה במהלכה ימשיך בטיפול בו החל ביחידה להתמכרויות וכן להטיל עליו צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות.
5. בגזר הדין מיום 24.1.2018 לאחר שעמדתי על הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה מביצועה ומדיניות הענישה הנוהגת במקרים דומים, קבעתי כי מתחם העונש ההולם נע בין 12 - 48 חודשי מאסר בפועל. יחד עם זאת, נוכח נסיבותיו המיוחדות של התיק ובעיקר סיכויי השיקום הטובים והליך השיקום בו צעד המשיב ואשר הניב תוצאות חיוביות והעיד על פוטנציאל שיקומי טוב, ראיתי

לחרוג ממתחם העונש שנקבע, וזאת מטעמי שיקום. לפיכך, הוטל על המשיב צו שירות לתועלת הציבור בהיקף של 250 שעות וכן ניתן צו מבחן לתקופה של 12 חודשים. זאת לצד ענישה צופה פני עתיד בדמות 6 חודשי מאסר על תנאי למשך שלוש שנים.

6. ביום 24.12.2018 הגיש שירות המבחן בקשה לקיים דיון מחדש בעניינו של המשיב, לאחר שהתחוויר כי מתוך 250 שעות של"צ שהוטלו עליו, הוא ביצע 30 שעות בלבד. עוד נאמר כי נוכח ההערכה כי העבירות מושא הדיון נעשו על רקע צריכת חומרים ממכרים, הופנה המשיב לטיפול במסגרת היחידה להתמכרויות לנוער וצעירים בחדרה, אך הוא התקשה לשמור על יציבות טיפולית וניתק קשר עם גורמי הטיפול לפרקי זמן ממושכים.

7. בעקבות אותה בקשה, קיימתי בפני דיון ביום 22.1.2019 במהלכו הודיע שירות המבחן כי המשיב עשה מאמץ וסיים את מכסת שעות השל"צ וכי הוא הביע רצון להמשיך בקשר עם גורמי הטיפול בשירות המבחן. בהמשך, הוגש תסקיר ביום 11.2.2019 בו נאמר כי המשיב חידש את הקשר עם שירות המבחן וכי הוא מביע רצון להירתם להליך טיפולי בהתאם לתוכנית שהוכנה עבורו. לפיכך, אימצתי בסופו של דבר את המלצת שירות המבחן והוריתי על הארכת צו המבחן למשך שנה נוספת.

8. ביום 6.10.2019 הגיש שירות המבחן בקשה שניה לקיום דיון בעניינו של המשיב בגדרה עתר להטיל עליו ענישה חלופית. בבקשה נאמר כי המשיב אמנם עבר כברת דרך ארוכה, התמיד בהליך הטיפול ונמצא בקשר רציף עם גורמי הטיפול. יחד עם זאת, צוין כי המשיב מביע לאחרונה עייפות מההליך הטיפול ורצון לסיימו. עוד נאמר כי מתוך 11 בדיקות אליהן הוזמן המשיב בחודשים אפריל - ספטמבר 2019 הוא עבר 6 בדיקות מתוכן 3 בדיקות העידו על הימצאות שרידי סם מסוג קאנאבינואידים. בהתייחס לכך ציין המשיב כי הוא מעשן מדי פעם גראס. בנסיבות, הביע שירות המבחן ספק לגבי יעילות מעורבותו בעניינו של המשיב מאחר ונראה כי הלה לא הפנים באופן חד משמעי את גבולות החוק, ההשלכות של שימוש בחומרים ממכרים, קבלת עזרה וכיוצ"ב.

9. בהחלטתי מיום 22.12.2019 ציינתי כי האלטרנטיבות העונשיות העומדות בפני בית המשפט בהתאם לסעיף 20 לפקודת המבחן [נוסח חדש], התשכ"ט - 1969 (להלן: "פקודת המבחן") הן מוגבלות למדי. צוין כי המשיב כבר הוזנה בעבר, אך ללא הועיל. עוד צוין כי אין מקום להטלת קנס כספי, בשים לב לגילו הצעיר ולמצבו הכלכלי שלו ושל משפחתו. האפשרות האחרת העומדת בפני בית המשפט היא להטיל על המשיב עונש בגין העבירה המקורית במקום צו המבחן ולעניין זה עתרה המבקשת לגזור את עונשו של המשיב בתוך המתחם שנקבע בגזר הדין. ציינתי כי משמעות הדבר היא גזירת עונש מאסר לריצוי בפועל וכי בטרם אדרש לכך, יש לבחון פעם נוספת אם אכן מוצו כל האפשרויות הטיפוליות ביחס למשיב. נאמר כי שליחתו של המשיב למאסר מאחורי סורג ובריח עלולה להוריד לטמיון את כברת הדרך אותה עשה בהליך הטיפול ואף תחשוף אותו, ביתר שאת, לעולם העברייני. לפיכך, התבקש שירות המבחן לבחון הארכה נוספת של צו המבחן למשך 6 חודשים נוספים.

10. בתסקיר המשלים מיום 1.1.2020 נאמר כי המשיב הוזמן לפגישה בשירות המבחן ביום 29.12.2019 שעה 14:00 וכן הוזמן לביצוע בדיקת שתן באותו יום בשעה 16:00. עוד צוין כי באותו יום בשעה 12:30 יצרה קצינת המבחן קשר טלפוני עם המשיב על מנת לוודא הגעתו לפגישה והלה אישר כי הוא בדרך יחד עם אמו. עם זאת, המשיב לא הגיע לפגישה בשעה שתואמה עבורו ובדיקת השתן אותה עבר העידה על הימצאותם של שרידי סם מסוג קאנאבינואידים בגופו. נוכח האמור, הביע שירות המבחן ספק לגבי יעילות מעורבותו בעניינו של המשיב מאחר ונראה כי הלה לא הפנים באופן חד משמעי את גבולות החוק. לפיכך, הומלץ שלא להאריך את צו המבחן בעניינו של המשיב ולהטיל עליו ענישה חלופית.

11. בדיון שהתקיים בפניי ביום 6.1.2020 חזרה המבקשת על בקשתה להפקיע את צו המבחן ולגזור את עונשו של המשיב בגדר המתחם שנקבע בגזר הדין.

ב"כ המשיב טען כי אי הגעתו של המשיב למפגש בשירות המבחן בשעה שנקבעה לכך, נעוצה בתקלה טכנית שארעה לאוטובוס בו נסע יחד עם אמו בדרכם לאותו מפגש. אין בידי לקבל טענה זו שכן אילו יידע המשיב את שירות המבחן בסיבה שבגללה נבצר ממנו להגיע למפגש בזמן, יש להניח כי הדברים היו מוצאים את ביטויים בתסקיר המשלים אותו הגיש שירות המבחן ביום 1.1.2020. אין די בהעלאת תירוצים סתם ובעלמא באולם בית המשפט. בייחוד נוכח התנהלותו של המשיב בעבר ושיתוף הפעולה המקוטע מצדו עם גורמי הטיפול שנרתמו לעזרתו.

12. לאחר שבחנתי את טעמי הבקשה ואת הטענות שהעלו הצדדים לגביה, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל, במובן זה שאני מורה על הפקעת צו המבחן והטלת ענישה חלופית על המשיב.

13. אין לי אלא להצר על כך שהמשיב לא השכיל לנצל את ההזדמנויות הרבות שניתנו לו על מנת להטיב את דרכיו, לעלות על דרך הישר ולפתוח דף חדש בחייו. הנסיבות שהובילו לכך יכולות להיות נעוצות באחד משני טעמים - או שהמשיב לא הפנים את חומרת המצב ולא העריך נכונה את המשמעות של התנהלותו המזלזלת, או שכוחו לא עמד לו להתמיד בהליך הטיפול על מנת למגר את התמכרותו לחומרים ממכרים. בענייניו, סבורני כי שני הטעמים גם יחד התקיימו אצל המשיב. כך או כך יש להצר על התנהלותו, אשר אינה מותירה ברירה אלא להורות על הפקעת צו המבחן והטלת עונש אחר תחתיו.

14. סעיף 20(4) לפקודת המבחן מורה:

"הוכח לנחת דעתו של בית המשפט שנתן את צו המבחן, שהנבחן לא מילא אחרי הוראה מהוראותיו של צו המבחן, רשאי בית המשפט, בהתחשב, בין היתר, בתקופה שחלפה מיום העמדתו של הנידון במבחן, בדרך שבה עמד במבחן באותה תקופה ובנסיבות אי מילוי הוראות צו המבחן, לעשות אחד מאלה:

....

(4) אם ניתן צן המבחן לאחר הרשעה לפי סעיף 1(1)(ב) - להטיל עליו עונש נוסף על העבירה המקורית במקום צו המבחן, בהתחשב בכל עונש אחר שהוטל עליו על העבירה המקורית".

15. בע"פ 6974/08 **מדינת ישראל נ' לוגסי** (12.5.2009) עמד בית המשפט על תכליתו של סעיף 20(4) הנ"ל בקבעו:

"תכלית סעיף קטן 20(4) היה למנוע מצב בו בית המשפט הגוזר את עונשו של אדם לאחר שהפקיע צו מבחן שהוטל עליו ולאחר שעל אדם זה הוטל עונש נוסף בגזר הדין שקבע את צו המבחן, יתעלם מהעונש הנוסף ויחמיר יתר על המידה עם אותו אדם. אך ברור הוא כי אין היגיון לפרש סעיף זה באופן המונע מבית המשפט להשית על אותו אדם עונש של מאסר".

בע"פ 9795/07 **שביטה נ' מדינת ישראל** (1.2.2009) נקבע כי:

"על פי החוק, לבית המשפט שנתן את צו המבחן סמכות עונשית רחבה ביחס לנבחן שהפר את צו המבחן, ובידיו להטיל את אותו עונש ממש שיכול היה לגזור עליו בנקודת הזמן הרלבנטית להרשעה בעבירה המקורית. . . . כח הענישה של בית המשפט המקורי בגין העבירה המקורית קם לתחייה משהנבחן הפר את תנאי המבחן, והמחוקק מקנה לו את מלוא הסמכות העונשית שהיתה נתונה בידו אלמלא נתן מלכתחילה את צו המבחן".

16. על אף האמור, איני רואה להטיל על המשיב עונש מאסר בגדר המתחם שנקבע, תוך התעלמות מיתר רכיבי הענישה אותם כבר קיים, ובראשם 250 שעות לתועלת הציבור. מדובר בהיקף שעות משמעותי שדרש מאת המשיב מאמץ והתגייסות שאין להמעיט בערכם. בנוסף, לא ראיתי להתעלם כליל מכברת הדרך שעשה המשיב בהליך הטיפול, על אף שזה כשל בסופו של דבר. המשיב ניסה לאורך תקופה לא מבוטלת להטיב דרכיו ושיתף פעולה עם גורמי הטיפול אולם בסופו של דבר כוחו לא עמד לו והוא "הרים ידיים". התחשבות זו מכוונת גם, כעניין של מדיניות שיפוטית, לעודד נאשמים פוטנציאליים למצות את אפיק השיקום, תחת להימנע מהמאמץ הכרוך בכך ובכך לשקוע עוד יותר אל תוך העולם העברייני.

17. סיכומי של דבר, אני מורה על הפקעת צו המבחן שהוטל על המשיב בגדר גזר הדין מיום 24.1.2018 וגזר עליו 5 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו (67 ימים - מיום 21.11.2016 ועד 12.12.2016 וכן מיום 19.1.2017 ועד 6.3.2017).

המשיב יתייצב לריצוי מאסרו ביום 15.2.2020 עד לשעה 10:00 בבוקר בבית מעצר "הקישון" או על פי החלטת שב"ס, כשברשותו תעודה זהות או דרכון.

המשיב יתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שב"ס בטלפון
08-9787336 ;08-9787377.

ניתן היום, י"ב טבת תש"פ, 09 ינואר 2020, בנוכחות עו"ד מונא מנסור ב"כ המבקשת, עו"ד אמיר מסארוה ב"כ המשיב
והמשיב בעצמו.